

International Science Group

ISG-KONF.COM

XI
INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"ACTUAL PROBLEMS OF LEARNING AND TEACHING
METHODS"

Vienna, Austria
December 06 - 09, 2022

ISBN 979-8-88831-929-1

DOI 10.46299/ISG.2022.2.11

ДОПОМОГА ВИХОВАТЕЛЯМ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА УЧИТЕЛЯМ У СПІЛКУВАННІ З БАТЬКАМИ

Шопіна Марина Олександрівна,
доцентка кафедри дошкільної та початкової освіти
Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Якунін Ярослав Юрійович,
доцент кафедри природничо-математичної освіти і технологій
Інституту післядипломної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

Анотація. Дедалі частіше на курсах підвищення кваліфікації учителі різних спеціальностей та вихователі дошкільних навчальних закладів звертаються із проблемою налагодження комунікації із батьками своїх учнів та вихованців. Для вирішення цього питання в Інституті післядипломної освіти було розроблено низку очних та дистанційних занять, а також було проведено вебінари та консультації для освітян.

Ключові слова: вихователь, учитель, післядипломна освіта, батьки.

Для вихователів ЗДО та учителів різних спеціальностей на курсах підвищення кваліфікації було проведено очні заняття, метою яких було допомогти освітянам знайти спільну мову із батьками своїх вихованців та учнів. На заняттях також особливу увагу було присвячено психолого-педагогічним методикам, що можна проводити на батьківських зборах.

Дистанційний курс «Допомога у роботі з батьками вихователям ЗДО та вчителям початкових класів» на дистанційній платформі Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка за 2020-2021 та 2021-2022 навчальні роки пройшли 863 педагога. За результатами навчання слухачі курсів підвищення кваліфікації отримали практичні навички у розвитку здатності залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; здійснення профілактично-просвітницької роботи з дітьми та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життєдіяльності; удосконалення уміння використання стратегій роботи, що сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей.

Окремої уваги потребує питання комунікації з батьками дітей, що мають особливі освітні потреби. На YouTube канал «Психологічна підтримка дітей з особливими потребами» [1], який було створено для вихователів ЗДО, батьків дітей з особливими потребами та вузьких спеціалістів, що займаються з дітьми з особливими освітніми потребами, було розміщено окремий відеоролик присвячений питанню спілкування з батьками «Вихователям ЗДО: про що треба пам'ятати при розмові з батьками особливої дитини» [2]. Також для освітян, що

працюють з дітьми з ООП проводяться консультації, очні заняття і вебінари, де пояснюються основні принципи роботи з батьками дітей, що мають особливі освітні потреби. Для вихователів ЗДО пропонуються наступні рекомендації.

1. Діти з особливими освітніми потребами бачать цей світ не так, як інші, але відчувають тривогу, страх, сором, біль, розчарування та переживають всі інші емоції так само, як і всі інші діти.

2. До 1,5 - 2 років більшість дітей з особливими освітніми потребами, наприклад діти з РАС, з затримкою мови різного ступеню, з затримкою психічного розвитку, розвивалися абсолютно однаково зі своїми однолітками, але потім, через причини, які важко встановити, вони почали обмежувати свій контакт з оточуючими, через що почали відрізнятися від інших дітей.

3. Причини аутизму і РАС до сьогодні однозначно не встановлені. Висловлюються різні версії: від генетичної схильності до прийому певних лікарських препаратів у ранньому віці. Але всі ці версії не пояснюють всіх випадків виникнення аутизму у дітей і тому не можуть вважатись вірними.

4. Кількість дітей з аутизмом і РАС збільшується з кожним роком і причини цього явища достеменно невідомі.

5. Дитина з особливими освітніми потребами може народитися у будь-якій сім'ї і це абсолютно не залежить не від способу життя батьків дитини, не від кількості уваги, яка приділяється дитині від народження. Отже, батьками особливої дитини може стати будь-хто.

6. Батьки особливої дитини здогадуються, що з дитиною щось не так, порівнюючи розвиток своєї дитини з розвитком їхніх однолітків. І перший серйозний удар у розумінні цього вони отримують у дитячому садку.

7. Батьки дітей з ООП в усвідомленні ситуації, в якій вони опинилися, проходять загальновідомі 5 стадій переживання горя: неприйняття, гнів, торг (або компроміс), відчай, прийняття. Ці стадії не мають конкретних часових меж і переживаються людьми згідно їхньому темпераменту і психологічному стану індивідуально. Також немає чіткого переходу між стадіями, у різних ситуаціях людина може вести себе або агресивно (гнів), або висловлювати сподівання (торг), або жалітися (відчай) тощо.

8. При спілкуванні з батьками особливих дітей, вихователям ЗДО, слід пам'ятати, що фахівці з виховання саме вихователь, а батьки на цьому можуть зовсім не розумітись. Отже, батьки сподіваються знайти в особі вихователя розуміючу їх людину, чекають підтримки і що спільні зусилля саме з вихователем, допоможуть особливій дитині виправитися і наздогнати своїх однолітків. Тим більше, що це абсолютно можливо, хоча і потребує набагато більше зусиль, ніж у більшості дітей.

9. Якщо у розмові з батьками особливої дитини, вихователі ЗДО, використовують фрази: "ваша дитина буде відволікати інших", "я не можу приділяти особливу увагу вашій дитині, в мене їх он скільки", "вам треба вашу дитину вести у спеціальний садочок", вихователю треба розуміти, що такі фрази є маніпуляцією, коли вихователь протиставляє дитину з особливими освітніми потребами решті дітей. Проблема треба вирішувати, а не усуватись від неї. До

того ж, таким чином вихователь іде на прямий конфлікт з батьками, які замість підтримки з боку дошкільного навчального закладу (на яку розраховували), отримують відмову, яку вони у своєму стресовому стані сприймають як звинувачення на свою адресу: ніби вони ставлять вихователів у незручне становище своєю дитиною.

10. Головне завдання фахових вихователів, зробити так, щоб батьки дитини з ООП отримали від вас те, на що вони розраховують - розуміння і підтримку. А коли вони її відчують і будуть бачити в особі вихователя авторитетного фахівця, тоді можна порадити їм звернутися до інклюзивного центру, додаткові заняття з дефектологом, психологом, логопедом та інше.

Література

1. Психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами. <https://www.youtube.com/channel/UCgMdC42brL8wq-Nk1IwQew>
2. Вихователям ЗДО: про що треба пам'ятати при розмові з батьками особливої дитини <https://www.youtube.com/watch?v=4rnjAT31moY&t=3s>
3. Шопіна Марина Олександрівна, Якунін Ярослав Юрійович (2022) Розвиток і корекція моторних функцій дитини з особливими освітніми потребами, XVII International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Theory, methodology and practice», 03-06 May 2022, Tokyo, Japan. С. 707-709.
4. Шопіна Марина Олександрівна, Якунін Ярослав Юрійович Психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами під час війни, матеріали XXIV Міжнародної конференції молодих науковців «Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи дослідження». С. 254-257.
5. Шопіна Марина Олександрівна, Якунін Ярослав Юрійович Ознайомлення слухачами курсів підвищення кваліфікації з базовими прийомами психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, Reviewed and recommended for publication The decision of the Organizing Committee of the conference "World scientific and technical trends '2022" No 20 on October 10, 2022, С. 87-90.